

Trøndelag fylkeskommune
Postboks 2560
7735 STEINKJER

Trondheim, 11.06.2018

Deres ref.:
18011019 Arve Lian

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/2003

Saksbehandler:
Bjørkum, Ida

Tildeling av tilskudd - Lagring av karbon i landbruket

Det vises til deres søknad om tilskudd av 09.02.2018 med referansenummer 18S96DDD. Det er søkt om et tilskudd på kr 250 000. Miljødirektoratet gir med dette et tilsagn om senere utbetaling av tilskudd på kr 250 000. Tiltaket som gis tilsagn om tilskudd er "Lagring av karbon i landbruket".

Beskrivelse av tiltaket:

"Vi ønsker gjennom et forprosjekt, og i lag med aktører i Trøndelag, å mobilisere et samarbeid som skal iverksette tiltak for å lagre og binde karbon i jord. Sentralt vil være sammensetning og organisering av et partnerskap bestående av aktører fra FOU, næringsliv og offentlig virksomhet som har felles interesse av å bidra aktivt i et nettverk med formål jordbasert karbonlagring og binding. Sterkere fokus på dette vil også sikre og trygge vår evne til å produsere mat for framtidige generasjoner.

I denne sammenheng har Landbruksdepartementet pekt på aktualiteten av å nyttiggjøre kunnskap fra det økologiske landbruket for å sikre et mer bærekraft og miljøvennlig landbruk. Denne problemstillingen er svært interessant, men den kan også være utfordrende, for den peker på at det konvensjonelle landbruket har et forbedringspotensiale i forhold til det økologiske. Det er for øvrig en kjent sak at det er opplagte sammenhenger mellom jordas evne til å produsere mat og dens innhold av organisk materiale og et aktivt jordliv. Slik sett vil en prosess knyttet til å øke karboninnholdet i jord i form av å øke karbonlagringen også bidra til å styrke jordfruktbarheten. Som ledd i forprosjektet ønsker Trøndelag fylkeskommune i lag med fylkesmannen i Trøndelag, Sintef, Ruralis, Norsøk m.fl. å arrangere en workshop for å belyse mulighetene som er kjent innenfor det regenerative landbruket, men som med økt bevissthet på lagring av karbon i jord hittil i svært begrenset grad er tatt i bruk i Norge.

I en workshop ønsker vi å løfte problemstillinger knyttet til klimaarbeidet, i lys av de muligheter landbruket har for å iverksette tiltak for både å redusere karbonutslipp, men også belyse praktiske driftsmåter i landbruket som kan redusere pågående utslipp.

Tiltak i prosjektet:

- 1. Kartlegge forsøk og prosjekt der metoder for karbonlagring i jord har foregått, og samle informasjon med formål å sikre overføringsverdi til nasjonale/regionale forhold.*
- 2. Sette sammen og etablere partnerskap blant aktører med kunnskap om, og med interesse for metoder som kan belyse og skape beslutningsgrunnlag for tiltak der formålet er lagring av*

karbon i jord.

3. Gjennomføre regional workshop i lag med aktører fra FOU, næringsliv og offentlig virksomhet, der formålet er å identifisere konkrete nye forskningsprosjekt.
4. Avklare og initiere praktisk uttesting av metoder for karbonbinding og lagring av karbon i jord, herunder metoder for binding i biokull og fermenteringsforsøk av organisk materiale.

"

BAKGRUNN

Miljødirektoratet mottok 355 søknader til tilskuddsordningen "Klimasats - støtte til klimasatsing i kommunene" i 2018. Søknadene hadde et samlet søknadsbeløp på totalt 318 millioner kroner.

Formålet med ordningen er å bidra til reduksjon av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har vurdert søknadene i henhold til tildelingskriteriene og prioriteringskriteriene. Ved prioritering av søknadene har vi vektlagt:

- Potensial for utslippsreduksjon.
- Grad av innovasjon i omstilling til lavutslippssamfunnet.
- Overføringsverdi og spredingspotensial.
- Realistisk budsjett for kostnader, og plan for gjennomføring og framdrift.
- Ambisjoner for klimagassreduksjon utover minimumskrav i lover og forskrifter.
- Andre effekter av tiltaket, positive og negative.
- At tiltaket ikke er berettiget støtte fra andre statlige ordninger.

MILJØDIREKTORATETS VURDERING

Miljødirektoratet har mottatt fem søknader om støtte til kommunenes arbeid med klimatiltak i landbruket. Samlet søkesum er kr 2,5 millioner kroner, og alle fem prosjekter får støtte.

Trøndelag fylkeskommune søker støtte til et forprosjekt om lagring av karbon i landbruket. Økt binding av karbon i jord kan være et godt klimatiltak i dyrka jord med lavt karboninnhold. Det er begrenset erfaring med tiltak som kan redusere karbonutslipp og binde mer karbon på dyrka jord under norske forhold. Miljødirektoratet er derfor positive til å støtte forprosjektet om lagring i karbon i landbruket.

Midlene skal ifølge søknaden bidra til å etablere et samarbeid/partnerskapet bestående av relevante fagmiljøer, næringsliv og offentlige virksomheter. Dette partnerskapet skal belyse og skape beslutningsgrunnlag for tiltak der formålet er lagring av karbon i jord. Sentrale aktiviteter er kartlegging av gjennomførte forsøk for karbonlagring i jord og en regional workshop der formålet er å identifisere konkrete, nye forskningsprosjekter. Videre er det et mål å initiere praktisk uttesting av metoder for karbonbinding og lagring av karbon i jord. Miljødirektoratet mener det er positivt at Trøndelag fylkeskommune tar rollen som pådriver for nye klimatiltaket i landbruket, ikke minst med tanke på Trøndelags store landbruksområder. Siden arbeidet vil ha relevans for hele landet oppfordrer Miljødirektoratet søkerne til å informere de andre fylkeskommunene om arbeidet.

Miljødirektoratet støtter søknaden med 50% av kostnadene ved prosjektet, begrenset oppad til kr 250 000.

RAPPORTERING OG UT BETALING

Rapportering skjer i elektronisk søknadssenter. Logg på med samme bruker som leverte søknaden. Det er mulig å legge inn rapport så snart regnskapet er klart, selv om dette er før rapporteringsfristen.

Regnskapet skal være bekreftet av økonomisjef, kommunerevisjon eller ekstern revisor. Dersom egeninnsats omfatter fylkeskommunal arbeidstid kan tiden regnskapsføres med inntil kr 500 kr/time.

Utbetaling skjer etterskuddsvis på grunnlag av innsendte rapporter og bekreftet regnskap.

AKSEPT

Frist for å akseptere tilbudet er 1. september 2018. Tilbudet aksepteres i søknadssenteret. Logg inn med samme bruker som leverte søknaden.

Lykke til med arbeidet!

Denne avgjørelsen er ikke et enkeltvedtak og kan dermed ikke påklages, jmfør forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b, jmfør fjerde ledd.

Følgende rapportering er en forutsetning for tilsagnet om tilskudd:

Leveres	Beskrivelse	Frist
Sluttrapport	Rapportering i henhold til kravene beskrevet i brevet	15.10.2019

Beløpet vil utbetales innenfor følgende plan:

Planlagt utbetalt	Beskrivelse	Beløp
201912	Utbetaling av tilskudd	250 000

Tilsagnet er gyldig til 31.12.2019. Dersom rapportering som vist over ikke overholdes, bortfaller tilsagnet om tilskudd, og tilsagnsbeløpet vil da omdisponeres til andre formål.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av tiltaket endres vesentlig eller bortfaller (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig), skal Miljødirektoratet underrettes umiddelbart.

Det gjøres oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen med hjemmel i bevilgningsreglementet kan iverksette kontroll av om tilskuddet er benyttet i samsvar med forutsetningene.

Vi gjør videre oppmerksom på at Miljødirektoratet helt eller delvis kan kreve et eventuelt utbetalt tilskudd tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i henhold til forutsetningene eller at

forutsetningene for tilsagnet bortfaller.

Regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket skal oppbevares i minst 10 år, eller i henhold til regnskapsloven, dersom din virksomhet er underlagt denne.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Herdis Laupsa
seksjonsleder

Kirvil Stoltenberg
prosjektleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Fylkesmannen i Trøndelag

. . .